

volával se svědectví své manželky, dovozoval stěžovatel a dovozuje také ve stížnosti, že jsou v daném případě takové zvláštní okolnosti, kterými nepřihlášení jmenované jest náležitě omluveno, jak to § 262, písm. a), k beztrestnosti zaměstnavatele vyžaduje. Jde tedy o to, zda neznalost uvedených dat je náležitou omluvou pro to, že stěžovatel M. B. nepřihlásil. Podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze pokládati neznalost tu za náležitou omluvu, která by učinila stěžovatele beztrestným. Neboť okolnost, že stěžovateli nebyla — třeba bez zavinění — známa ona data, nezbavovala ho nijak možnosti, aby včas, t. j. nejpozději třetího dne, kdy jmenovaná počala u něho vykonávat službu povinně pojištěnou, učinil přihlášku, jak to předpisuje § 17 cit. zákona, kterážto opomenutí § 260, lit. a), prohlašuje za přestupek. Neznalost dat těch mohla mít nejvýše za následek, že by přihláška nebyla bývala co do náležitostí § 18 cit. zákona úplná, po případě správná. Zákon prohlašuje v § 260, lit. a), že se přestupku dopouští zaměstnavatel, jenž nevyhoví včas bez náležité omluvy povinnosti ohlašovací, uváděje pod touž literou i další skutkovou podstatu, neučiní-li tak zaměstnavatel správně, při čemž cituje § 18, odst. 1, písmeno a), totiž ustanovení obsahující to, co má přihláška obsahovati. Již z toho se podává, že zákon v prvé ze skutkových podstat v § 260, lit. a), uvedených za trestné prohlašuje nesplnění ohlašovací povinnosti uložené § 17, nikoliv ale nedostatečné, neúplné nebo nesprávné splnění předpisu § 18 cit. zákona, který stanoví, co přihláška zejména má obsahovati. Stěžovatel byl uznán vinným, že nevyhověl včas bez náležité omluvy povinnosti ohlašovací, a nikoli proto, že snad přihláška jeho neobsahovala vše to, co podle § 18 obsahovati měla. To, čím se stěžovatel omlouval a omlouvá, mohlo by snad jej ospravedlniti, kdyby byl podal přihlášku nevyhovující ve všem předpisu § 18 zákona 221/24, ale nelze to pokládati za náležitou omluvu pro nesplnění ohlašovací povinnosti vůbec. A stěžovatel právě pro to byl potrestán, že B. neohlásil. Ani v řízení, ani ve stížnosti pak stěžovatel netvrdil a netvrdí, že přihlášku — třeba předpisu § 18 cit. zákona nevyhovující — podal.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 24. února 1950, č. 21.169/28.)

Pensijní pojištění.

Sděluje min. rada dr. Bronislav Wellek.

Příspěvek na úhradu drahotních přídavků podle § 7 zákona z 18. srpna 1921, č. 299 Sb. z. a n.

O drahotních přídavech k důchodům podle zákona o pensijním pojištění, pokud se týče o úhradě jejich, vydáno bylo postupem času více předpisů, a to zákon ze dne 12. srpna 1921, č. 299 Sb. z. a n., upravující drahotní přídavky za dobu od 1. ledna 1921 až do 31. prosince 1921. Následoval pak zákon ze dne 20. prosince 1922, č. 399 Sb. z. a n., kterým působnost zákona č. 299/1921 Sb. byla prodloužena až do nové úpravy, již provede vláda nařízením.

Takovými dalšími nařízením jsou vládní nařízení ze dne 15. prosince 1924, č. 271 Sb., normující náhradu drahotních přídavků, vyplacených během správních let 1923 a 1924, vládní nařízení ze dne 19. února 1926, č. 29 Sb., vztahující se na správní rok 1925, a konečně vládní nařízení ze dne 22. prosince 1926, č. 245 Sb., mající na zřeteli jen úhradu přídavků vyplacených během správního roku 1926.

Ze znění citovaných předpisů vysvítá, že úhrada drahotních přídavků k důchodům nebyla pro ta která léta řešena stejně a také rozvrhové procento postupně bylo zvyšováno: obnášelof v roce 1922 4½% prémie, v roce 1923 7¼%, v roce 1924 10%, v roce 1925 15½% a v roce 1926 již 16½%.

Byl tedy klíč pro úhradu drahotných přídavek za jednotlivá správní léta vyplacených různý, a to nejenom co do stanovení rozvrhového procenta, nýbrž (na Slovensku) i co do základu, z něhož zmíněné procento se vypočítávalo.

Na daný případ vztahuje se posléz uvedené vládní nařízení ze dne 22. prosince 1926, č. 245 Sb. z. a n., normující úhradu drahotných přídavek k důchodům podle zákona o pensijním pojištění vyplacených důchodcům během správního roku 1926 v ten rozum, že se úhrada rozvrhne na zaměstnavatele jako členy pensijního ústavu »v poměru prémie v tomto správním roce předepsaných«.

Na sporu je v konkrétním případě, jaký význam a dosah mají slova »v poměru prémie v tomto správním roce předepsaných« použítá ve shora citovaném předpise.

Srovnávají-li se texty jednotlivých norem postupem času vydávaných, je z nich vidno, že posléz uvedené vládní nařízení č. 245/1926 Sb. z. a n. slova »v poměru prémie v tomto správním roce předepsaných« převzalo z dřívějších norem.

Žalovaný úřad schválil, že v daném případě podle právě cit. předpisu byly vyměřeny stěžovateli 16½% příspěvky k úhradě drahotných přídavek ze ¼ prémie, které byly předepsány v roce 1926, nejen za správní rok 1926, nýbrž i za předešlá léta 1922 a 1925, vycházejí z právního názoru, že pro výměru příspěvků těch je pouze směrodatné, že prémie byly předepsány ve správním roce 1926 (a nikoli na tento rok), při čemž dovolává se slovného znění shora cit. vládního nařízení.

Stížnost dovozuje však, že pro výpočet úhrady přídavek vyplacených během správního roku 1926 lze brát v počet pouze prémie předepsané za tento správní rok.

Nejvyšší správní soud přiklonil se ke stanovisku zastávanému stížností, ježto jeho názoru svědčí proti výkladu textace vládního nařízení č. 245/1926 Sb. z. a n. žalovaným úřadem, že směrodatným je pouze předpis prémie ústavem ve správním roce 1926 bez ohledu na dobu, za kterou se prémie předepisují, tyto úvahy:

Základní myšlenkou rozvrhu úhrady vyplacených drahotných přídavek k důchodům podle zákona o pensijním pojištění je podle znění vládního nařízení č. 245/26 Sb. z. a n. *s t e j n o m ě r n ě* rozvržení úhrady této na jednotlivé členy-zaměstnavatele v poměru pojistných prémie je zatěžujících. Při stanovení této úhrady nepočítalo vládní nařízení s případy abnormálními, v nichž se zaměstnavatelům předepisují pojistné prémie připadající na dobu více než jednoho správního roku, jako se stalo v daném případě. Z pojmu *s t e j n o m ě r n ě* o zatížení všech členů zaměstnavatelů vyplývá důsledek, že příslušná norma má tu na zřeteli postup *n o r m á l n í*, čili že úhrada přídavek drahotných postihuje roční příspěvky pojistné připadající na dotyčný správní rok, za který se úhrada požaduje.

Výkladu tomuto nasvědčují i materiálie k § 7 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 299 Sb. z. a n., jehož znění v podstatě, jak bylo shora podotčeno, bylo převzato do dalších norem upravujících tuto materii. Uvádí-li důvodová zpráva k osnově tohoto zákona odhad celkového nákladu připadajícího na přídávky u Všeobecného pensijního ústavu pro rok 1921 ve vztah k »očekávaným ročním prémie«, dává tím zřejmě výraz myšlence, že úhradu hledati sluší v ročních prémiech připadajících na tento určitý správní rok. Že neměl a nemohl mítí zákonodárce tu na zřeteli abnormální případy, kde se zaměstnavatelé předepisují pojistné prémie za časové období více než jednorozční, zdá se býti nepochybným.

Názor žalovaného úřadu, že směrodatnou je jedině skutečnost, že ústav předepsal ve správním roce 1926 členu-zaměstnavateli prémie pojistné třebas i za více let, není však ani v souladu s pozitiv-

ními normami vládního nařízení ze dne 19. ledna 1925, č. 16 Sb. z. a n. o úpravě pensijního pojištění zaměstnanců na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

Podle § 55 citovaného vládního nařízení platí se za každý měsíc služného (příspěvkový měsíc) pevné prémie podle číselně stanoveného tarifu třídního, které podle § 34 jsou splatny předem prvního dne každého kalendářního měsíce a není povinnost platiti prémie závislá na předchozím vydání příslušných výměrů (§ 35, odst. 6.). Podle 6. odst. § 75 téhož nařízení má zemská úřadovna přijeti každé přihlášky osob pojištěním povinných jak zaměstnavateli, tak i zaměstnanci ve 14 dnech potvrditi, leč že by v této lhůtě byl vydán výměr, jímž se ohláška vyřizuje. Z ustanovení těchto vyplývá, že není třeba formálního předpisu prémie, poněvadž má každý zaměstnavatel ex lege povinnost prémie pojistné, jichž výši si může vypočísti, předem zaplatiti, aniž by vyčkával vydání formálního platebního výměru.

Také tato úvaha nutí k závěru, že pro rozvrh úhrady nemůže býti směrodatnou pouze skutečnost, že ústav vydal v určitém správním roce (v daném případě v roce 1926) formální předpis pojistných prémie beze všeho ohledu na správní obdoby, za které se prémie mají platiti.

Konečně nelze mlčením ani přejíti skutečnost, že by při opačném nazírání žalovaného úřadu výše příspěvků zaměstnavatelových závisela na labilní skutečnosti časové, kdy ústav překročí k předpisu prémie, čímž by právní pozice zaměstnavatelů byla určována různě podle náhodného momentu časového, který volil ústav pro předpis prémie.

Ze všech těchto úvah dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že výrok žalovaného úřadu spočívá na mylném výkladu vládního nařízení č. 245/1926 Sb. z. a n., pročez musilo býti naříkané rozhodnutí zrušeno jako nezákonné.

(Nález ze dne 20. března 1930, č. 1512/30.)

Studující práv, zaměstnaný v advokátní kanceláři, podléhá pensijnímu pojištění.

Základní podmínkou pojistné povinnosti podle zákona pensijního jest existence služebního poměru. Z ustanovení § 1 zákona ze dne 15. července 1922, č. 244 Sb. z. a n. plyne, že služební poměr je tu tehdy, zaváže-li se osoba nějaká po nějakou dobu k výkonům služebním pro jiného. Je-li v daném případě nesporno, že V. E. v advokátní kanceláři stěžovatelů konal jako praktikant práce za plat, sluší jej pokládati za zaměstnance advokátní kanceláře. Poněvadž pak pensijnímu pojištění podle § 1, odst. 2. lit. b) zákona ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., resp. vládní nař. č. 16/1925 Sb. z. a n. podrobeni jsou všichni zaměstnanci kanceláře advokátní bez rozdílu (s jedinou výjimkou kandidátův advokacie stanovenou v § 2, odst. 1, č. 4. citovaných předpisů — o kterou zde zřejmě jde*), nelze o tom pochybovati, že i právník, který v době, kdy ještě studoval na právnické fakultě, byl zaměstnán v advokátní kanceláři, podléhá povinnému pensijnímu pojištění jako zaměstnanec advokátní kanceláře. Po této stránce je tedy nerozhodno, zda životním účelem zaměstnanečným bylo státi se v budoucnosti samostatným advokátem a nikoli zaměstnancem ex professo.

(Nález ze dne 24. února 1930, č. 16.164/28.)

*) Výjimka tato byla zákonem ze dne 21. února 1929, č. 26 Sb. z. a n. zrušena, takže od 1. ledna 1929 také kandidáti advokacie podléhají pensijnímu pojištění.